

Tárgytematika / Course Description

Európai Unió szociális dimenziói

AKNB_SSTM029

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Simonik Péter

Félév / Semester: 2022/23/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/1/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A kurzus célja, hogy a szociálpedagógia szakos hallgatók megismerkedjenek az Európai Unió kialakulásának történetével, valamint ezen keresztül megértsék, hogy az eredetileg gazdasági célokat kitűző társulás az eltelt 50 esztendő alatt milyen lépéseket tett a „szociális Európa” ideájának megvalósítása felé. A tárgy emellett bemutatja az Uniós források hazai felhasználásának lehetőségeit, valamint bevezetést nyújt a projektírás módszertanába.

Követelmények, kompetenciák:

A félév végére a hallgatók képessé válnak az Európai Unió intézményrendszerében való eligazodásra, felismerik az egyes támogatások mögött meghúzódó alapelveket, átlátják a szociális szempontok helyét és szerepét az Unió működésében, valamint képessé válnak kisebb szociális projektek kidolgozására és pályázatok megírására.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Az EU intézményrendszere

Történeti előzmények. Az EU története. Az Európai Tanács. A gazdasági integrációtól a politikai integrációig. Az EGK szervezetei és célja. Főbb állomások. Az olajválság hatása. Az EU szerkezete. Az Amszterdami Szerződés. Az EU „szociálpolitikája”.

Szociális vagy gazdasági közösség?

A Római Szerződés. 1957-1975 közötti események. Szociális Akcióprogram. A szociális jogalkotás megindulása. Az Egységes Okmány. A Közösségi Charta. A munkavállalók szabad mozgása és jogaik. Oktatás és szakképzés. Nemi megkülönböztetés. Az egyenlő bánásmód. A harmonizáció pro és kontra érvei. Munkahelyi egészségvédelem.

A szociálpolitika irányát meghatározó dokumentumok és események

Zöld Könyv, Fehér Könyv a Szociálpolitikáról, Luxemburgi Rendkívüli Foglalkoztatási Csúcsértekezlet, az EU lisszaboni folyamata, a Szociálpolitikai Menetrend

Az EU támogatáspolitikája

Főbb politikák. Területi statisztikai egységek. A regionális fejlesztés. AZ EU költségvetése. A Strukturális Alapok (célok, alapelvek). Regionális különbségek és okai az EU-ban és Magyarországon. Az egyenlőtlenségek kezelése (a szakpolitikától a projektekig). A beavatkozás logikája. Az Európai Szociális Alap (ESF/ESZA). A TÁMOP és a HEFOP.

Egy példa az EU-s támogatások hazai felhasználására: a fogyatékkal élők munkaerőpiaci integrációja

A helyi szükségletek feltérképezése

A használható adattípusok. Az adatok lelőhelyei. A gyűjtendő anyag mennyisége és/vagy minősége. Az adatok megjelenítése, ábrázolása. Az adatelemzés és a lehetséges hibaforrások.

A vizsgálandó település bemutatása

A megismerés módszerei. Alapelvek. Az információgyűjtés módja. A statisztikai adatok. A településtörténet forrásai. A helyi társadalom és identitás megismerése. A politikai viszonyok feltárása. Településfejlesztéshez szükséges adatok.

Projekt módszertan

A projekt fogalma. A projektmenedzsment. A projekt életciklus fázisai. A jó projekt ismérvei. Projekttervezés. A SWOT analízis. A problémafa. A célfa. A logikai keretmátrix. A projekt tevékenységstruktúrája, végrehajtása, lezárása. Az értékelés fázisa. A pályázatok tipikus hibái. A pályázatok értékelése.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Évközi feladatok és értékelésük:

A hallgatók évközi teljesítményének mérése a hallgatók órai aktivitása, valamint az önállóan és/vagy két fős csoportokban otthon elkészítendő feladatok határidőre történő kidolgozása és bemutatása alapján történik. Ezen feladatok teljesítése mindenkinek kötelező és egyik nem válthatja ki a másikat.

I. Egy EU által támogatott hazai szociális projekt bemutatása 15 perces prezentáció keretében 2-2 fős párokban/alkalom

Határidő: folyamatos (az első alkalommal megbeszéltek alapján)

II.

1. Egy kiválasztott település / kerület társadalmának bemutatása (elemzése) a rendelkezésre álló és a hallgatók által feltárt helyi, megyei és országos statisztikai adatok alapján. /15 perces prezentáció/

Határidő: 4-5-6. alkalom

2. A kiválasztott településen keletkező szociális problémák feltárása, a szükségletek meghatározása és a lehetséges fejlesztési irányok kijelölése a helyi sajtóban megjelent anyagok, valamint önkormányzati iratok (pl. jegyzőkönyvek, beszámolók, koncepciók) alapján. A prezentációban ki kell térni az esetlegesen már megvalósult vagy megvalósulás alatt álló EU-s projektekre. /15 perces prezentáció /

Határidő: 7-8-9. alkalom

3. A hallgatói munkacsoportok a már megszerzett ismeretek (1-2. pontok) és az előadásokon elhangzottak alapján az utolsó szemináriumokra „záró tanulmányt” (prezentációt) készítenek, amelyben arra a kérdésre keresnek választ, hogy az adott településen milyen szükségletek keletkeznek, mely szereplők bevonásával, milyen feladatmegosztással és milyen konkrét fejlesztést (projektet) tartanának szükségesnek (15 perces prezentáció)

Határidő: 10-11-12. alkalom

Értékelés:

A prezentációkra megfelelő/nem megfelelő értékelést lehet kapni (szempontok: adatforrás, prezentáció kivitelezése, előadásmód, adatsorok, ábrák).

A hallgatók teljesítményének mérése:

Az év végi aláírás feltétele a feladatok határidőre történő elkészítése és bemutatása, valamint az órai jelenlét. /Ez utóbbi szabályai megegyeznek a TVSZ-ben foglaltakkal, azzal a kiegészítéssel, hogy a határidőre elkészítendő feladatok bemutatásáról egy-egy tag hiányzása esetén, az érintett csoportoknak gondoskodniuk kell./ Amennyiben a hallgatói munkacsoportok bármelyik tagja a megbeszélte határidőre nem készíti el, vagy nem tartja meg prezentációját, úgy a csoport valamennyi tagjának félév végi aláírása megtagadásra kerül. A kurzus oktatója előzetes értesítés (e-mail) esetén méltányosságból (indokolt esetben) haladékot adhat a feladat elvégzésére.

A kurzus a vizsgaidőszakban, írásbeli dolgozat megírásával zárul, amelynek kérdései felölelik a tematikában felsorolt szakirodalomban foglaltakat, valamint az előadások során elhangzott ismereteket. A szakirodalom feldolgozását a kurzushoz kapcsolódó, annak lényegi elemeit összefoglaló és az oktató által összeállított ppt sorozatok is segítik. Az írásbeli dolgozat öt feladatból áll, amelyek közül az első öt fogalommagyarázat, a további négy pedig kifejtős kérdéseket foglal magában. A 45 perc alatt megírandó dolgozat feladatait külön-külön ötfokú skála segítségével értékeljük, majd az elért eredményekből átlagot számolunk. Az így kapott érték adja meg a dolgozat végső eredményét és ez kerül rögzítésre a NEPTUN-ban is.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

A hátrányos megkülönböztetés tilalmától a pozitív diszkriminációig, AduPrint – Indok Budapest 1998

A szociális Európa, Esély 1999 Különszám /főként: 40-90. o./

Bevezetés az Európai Unió támogatási rendszerébe, Magyar Közigazgatási Intézet Budapest 2004 (a projektekkel foglalkozó fejezetek)

Duncan, Simon: Az esélyegyenlőség politikájának gátjai az Európai Unióban, Esély 1998/1. sz.

Egyed Mária – Gyulavári Tamás: Az Európai Közösség szociálpolitikája a kezdetektől a Maastrichti Szerződésig, Integrációs Stratégiai Munkacsoport 44. Budapest 1998

Gyulavári Tamás (szerk.): Az Európai Szociális Alap és Magyarország. FMM Budapest, 2002

Gyulavári Tamás (szerk.): Az Európai Unió szociális dimenziója. Szociális és Családügyi Minisztérium Budapest, 2004.

Gyulavári Tamás: Egy „Ünnepélyes Deklaráció” a Közösségi Charta, Esély 1998/1. sz.

Gyulavári Tamás – Kardos Gábor: Szociális jogok az Európai Unióban, AduPrint Kiadó Budapest 1999

Gyulavári Tamás- Krémer Balázs: Európai Szociális Modell? Esély, 2004. 3. sz.

Horváth Gyula: Regionális támogatások az Európai Unióban, Osiris Kiadó Budapest 2001.

Kálmán Zsófia – Könczei György: A Taigetosztól az esélyegyenlőségig, Osiris Kiadó Budapest 2002

Juhász Gábor: A szociális védelem megújítása az Európai Unió szociálpolitikai programjaiban. Esély, 2004. 2. sz.

Kende Tamás szerk.: Európai közjog és politika, Osiris Kiadó Budapest 1995. 19-41.; 97-139.; 275-301. o.

Quesada, Luis Jimena – Szilágyi István: Szociális jogok Európában: az Európai Szociális Charta, Esély 1996/2. sz. 66-81. o.

Soós Edit: A Strukturális Alapok szabályozásáról. Esély, 2000. 1. sz.

Tausz Katalin szerk.: Társadalmi kohézió erősítése, Új Mandátum Kiadó Budapest 2006. 10-53.; 97-127.o.

Tomka Béla: Az Európai Szociális Modell múltja és jelene Esély, 2004. 5.sz.